

GRANTCHESTER

1

Sidney Chambers

EN DE

SCHADUW

VAN DE

DOOD

James Runcie

DE SCHADUW VAN DE DOOD

Dominee Sidney Chambers had nooit de intentie gehad om detective te worden. Hij rolde er min of meer in toen op een dag een knappe vrouw van onbepaalde leeftijd na een begrafenis naar hem toe kwam en haar twijfels uitte over de recente dood van een notaris uit Cambridge. Het was volgens haar geen zelfmoord, zoals algemeen werd aangenomen, maar moord.

Het was een doordeweekse ochtend, oktober 1953. De bleke stralen van een lage herfstzon schenen over het dorpje Grantchester. De rouwenden, die de begrafenis van Stephen Staunton hadden bijgewoond, beschermden hun ogen tegen het zonlicht toen ze op weg gingen naar de condoleance in The Red Lion. Het waren vrienden, collega's en familieleden uit de buurt van zijn ouderlijk huis in Noord-Ierland. Ze liepen zwijgend door het dorp en de eerste glinsterende herfstbladen dwarrelden van de iepen. Het was een te mooie dag voor een begrafenis.

Sidney had zijn pak met priesterboordje aangetrokken en stond op het punt om zich bij het gezelschap te voegen, toen hij in de schaduw van het kerkportaal een elegante dame zag wachten. Ze droeg hoge hakken, die haar ongewoon lang maakten, een zwarte jurk, een hoedje zonder rand met een gestippelde voile en een vos, die als een stola om haar schouders was gedrapeerd. Sidney had haar tijdens de dienst al opgemerkt, om de eenvoudige reden dat zij de stijlvolste persoon van alle aanwezigen was.

‘Ik geloof niet dat we elkaar al eens hebben ontmoet?’ vroeg hij.

De dame stak een gehandschoende hand uit. ‘Ik ben Pamela

Morton. Stephen Staunton werkte met mijn man samen.'

'Het is een trieste gebeurtenis.'

De vrouw stapte snel over de formaliteiten heen. 'Kunnen we ergens ongestoord praten?'

Sidney was pas naar de film *Young Man with a Horn* geweest en het viel hem op dat mrs. Morton net zo'n zwoele stem had als Lauren Bacall. 'Wordt u niet bij het condoleren verwacht?' vroeg hij. 'Wacht uw echtgenoot niet op u?'

'Ik heb hem gezegd dat ik trek had in een sigaret.'

Sidney aarzelde. 'Ik moet zelf eigenlijk nu naar het condoleren...'

'Het duurt niet lang.'

'Dan kunnen we wel even naar de pastorie gaan. Ik denk niet dat de mensen me al zullen missen.'

Sidney was een lange, slanke man van begin dertig, liefhebber van lauw bier en hete jazz, een fervent cricketspeler en boekenwurm. Hij stond bekend om zijn verfijnde, bedachtzame manier van doen. Zijn hoge voorhoofd, haviksneus en geprononceerde kin werden verzacht door zijn hazelnootkleurige ogen en een zachtmoedige glimlach. Een die suggereerde dat hij altijd bereid was om het beste in mensen te zien. Hij had het geluk om als zondagskind te worden geboren en was kort na de oorlog ingezegend als voorganger in de Anglicaanse kerk. Na een tijdje in Coventry dienstbaar te zijn geweest, was hij een korte periode assistent in het bisdom van Ely. In 1952 werd hij aangesteld als dominee van de kerk van St Andrew en St Mary.

'Ik vermoed dat u de volgende vraag wel vaker krijgt...' begon Pamela Morton, terwijl ze een taxerende blik over de armoedige deuropening liet glijden.

'Of ik niet liever in de Oude Pastorie zou willen wonen waar het gedicht van Rupert Brooke over gaat? Ik ben bang van wel. Maar ik ben best tevreden. Het huis is eigenlijk te groot voor een vrijgezel.'

'U bent niet getrouwd?'

'Veel mensen zeggen dat ik met mijn werk ben getrouwd.'

‘Ik heb gehoord dat u kanunnik bent, maar ik weet niet precies wat dat is.’

‘Het is een titel binnen de Anglicaanse kerk die ik heb gekregen. Maar ik ben maar gewoon een huis-tuin-en-keukendominiee, hoor.’ Sidney stampte zijn schoenen schoon op de deurmat en duwde de deur open, die niet was afgesloten. ‘Kanunnik klinkt net iets beter. Kom binnen.’

Hij leidde zijn gast een kleine salon in met chintz banken en antieke gravures. Pamela Mortons donkere ogen gleden door de kamer. ‘Het spijt me dat ik misbruik maak van uw tijd.’

‘Dat geeft niet. Ik heb gemerkt dat niemand weet wat hij na een begrafenis tegen een predikant moet zeggen.’

‘Ze kunnen pas ontspannen als u weg bent,’ antwoordde de vrouw. ‘Ze denken dat ze zich moeten gedragen alsof ze nog in de kerk zijn.’

‘Misschien herinner ik hen te veel aan de dood?’ vroeg Sidney zich af.

‘Nee, ik denk niet dat dat het is, dominee Chambers. Ik denk eerder dat u hen herinnert aan hun talloze zonden en slechtheid.’

Pamela Morton glimlachte lichtjes en hield haar hoofd een beetje scheef, zodat er een lok ravenzwart haar voor haar linkeroog viel. Sidney realiseerde zich dat hij zich in de nabijheid van een gevaarlijke vrouw bevond en dat alleen al dit gebaar een verwoestend effect op een man kon hebben. Hij kon zich niet voorstellen dat zijn gesprekspartner veel vriendinnen had.

Mrs. Morton ontdeed zich van haar handschoenen en legde haar vos en hoed op de rugleuning van de bank. Toen Sidney haar een kopje thee aanbood, huiverde ze even. ‘Het spijt me als het ongepast klinkt, maar hebt u iets sterkers?’

‘Ik heb sherry, al ben ik er zelf geen liefhebber van.’

‘Whisky?’

Dat was zijn favoriete drankje; hij maakte zichzelf wijs dat hij het alleen maar in huis had vanwege de medicinale werking.

‘Hoe drinkt u het?’

‘Net zoals Stephen. Met een beetje water. Zonder ijs. Hij dronk natuurlijk Ierse, maar ik vermoed dat die van u Scotch is.’

‘Dat klopt. Ik hou van een goede single malt, maar die kan ik eigenlijk niet betalen.’

‘Dat klinkt aannemelijk voor een dominee.’

‘U kende mister Staunton goed?’

‘Vindt u het goed als ik ga zitten?’ vroeg Pamela terwijl ze naar de fauteuil bij de open haard liep. ‘Ik vrees dat dit een beetje ongemakkelijk gaat worden.’

Sidney schonk de Johnnie Walker in en stond zichzelf, vanwege zijn gast, ook een glas toe. ‘Dit ligt blijkbaar gevoelig.’

‘We zijn niet in de kerk, dominee Chambers, maar ik neem aan dat uw ambtsgeheim nog steeds van toepassing is?’

‘U kunt op mijn discretie vertrouwen.’

Pamela Morton overwoog of ze verder zou gaan. ‘Ik had nooit verwacht dat ik zoiets nog eens aan een dominee zou vertellen. Zelfs nu nog ben ik er niet zeker van of ik dat wil doen.’

‘Neem de tijd.’

‘Die heb ik misschien wel nodig, ja.’

Sidney overhandigde zijn gast haar glas whisky en nam plaats. Toen hij eenmaal zat, bleek de zon precies in zijn ogen te schijnen, maar hij vond het onbeleefd om weer van plek te veranderen. ‘Ik ben gewend om te luisteren,’ zei hij.

‘Stephen en ik waren vrienden,’ begon Pamela Morton. ‘Ik wist dat zijn huwelijk niet meer zo gelukkig was als in het begin. Zijn vrouw is Duits; niet dat dat iets zegt...’

‘Nee...’

‘Hoewel mensen er wel opmerkingen over maakten. Het leek een vreemde keuze voor zo’n knappe man. Hij kon bijna iedereen krijgen die hij wilde. Er was moed voor nodig om zo kort na de oorlog met een Duitse te trouwen, lijkt me.’ Pamela Morton deed er even het zwijgen toe. ‘Dit is moeilijker dan ik dacht...’

‘Ga door.’

‘Een paar maanden geleden ging ik naar het kantoor om mijn echtgenoot op te halen. Toen ik daar arriveerde, kwam ik erachter dat hij was weggeroepen. Er was wat ophef over een testament. Stephen was alleen. Hij was van plan om over te werken, maar stelde toen voor dat we in plaats daarvan wat zouden gaan drinken. Het leek volkomen onschuldig. Hij was de zakenpartner van mijn man en ik kende hem al verscheidene jaren. Ik heb hem altijd sympathiek gevonden en ik kon zien dat hem iets dwarszat. Ik wist niet of hij zich zorgen maakte over zijn gezondheid, financiën of huwelijk. Ik denk dat dat wel de belangrijkste onderwerpen zijn waar mannen zich zorgen om maken...’

‘Inderdaad.’

‘We reden naar Trumpington, vermoedelijk omdat Stephen dacht dat we daar minder snel bekenden tegen zouden komen en we niet hoefden uit te leggen waarom we daar samen een drankje deden. Als ik er nu over nadenk, denk ik dat ik net zo goed medeplichtig was.’

Sidney begon zich ongemakkelijk te voelen. Als dominee was hij gewend aan spontane bekentenissen, maar hij kon slecht in het reine komen met het feit dat die vaak zo veel details bevatten. Er waren tijden dat hij wilde dat mensen hem niet zo veel vertelden.

Pamela Morton ging verder. ‘We zaten in de verste uithoek van de pub, ver bij iedereen vandaan. Ik had begrepen dat Stephen normaal gesproken niet meer dan twee glazen dronk, dus zijn tempo verraste me. Hij was gespannen.’

In het begin praatten we over koetjes en kalfjes, maar toen veranderde hij. Hij vertelde me dat hij zijn leven moe was. Het is misschien raar om te zeggen, maar de intensiteit van zijn gevoelens overviel me. Hij vertelde dat hij zich nooit thuis had gevoeld in Cambridge. Hij kwam net als zijn vrouw niet uit de buurt. Hij zei dat hij direct na de oorlog terug had moeten gaan naar Ierland, maar dat hij hier een baan kon krijgen. Hij wilde niet ondankbaar lijken, omdat mijn man hem een kans

had gegeven en, als hij die niet had gegrepen, hij ook mij nooit had ontmoet. Toen hij dat zei, begon ik me zorgen te maken. Ik vroeg me af wat ik tegen mijn man moest zeggen, en toch was er iets aantrekkelijks aan wat ik hoorde. Het was hartstocht, wanhoop en verleiding tegelijk. Hij was welbespraakt. Dat heb ik altijd in hem bewonderd. Zoals u misschien weet, speelde ik vroeger toneel. Bij een klein gezelschap. Voor mijn trouwen.'

'Ik begrijp het,' zei Sidney. Hij vroeg zich af welke kant het gesprek op zou gaan.

'Ondanks zijn vleierij wist ik dat hij me probeerde duidelijk te maken dat zijn leven een puinhoop was. Iedereen die hem hoorde praten, dacht dat hij misschien suïcidaal was, maar dat was absoluut niet zo.' Pamela Morton stokte.

'U hoeft me niet alles te vertellen,' antwoordde Sidney.

'Jawel. Het is belangrijk. Stephen vertelde me hoe hij ernaar verlangde om weg te gaan en ergens anders opnieuw te beginnen. Daarna – we bevonden ons nog steeds in de pub – keek hij me lang in de ogen voor hij verderging en... o... hebt u nog een druppeltje? Even moed indrinken.'

'Natuurlijk.'

'U moet dit allemaal nogal onsmakelijk vinden. U weet wat ik ga zeggen, nietwaar?'

Sidney schonk de drankjes in. 'Nee, ik denk niet dat ik dat weet,' zei hij zachtjes. 'Ga alstublieft verder.' Hij had geleerd om nooit een verhaal te onderbreken dat op stoom was gekomen.

'Stephen zei dat hij continu aan me dacht, dat elke minuut zonder mij ellendig was; dat hij van me hield. Ik kon het niet geloven. Hij zei dat het een wonder was dat we nu de kans kregen om even samen te zijn, zodat hij me dat kon vertellen. Hij leefde voor de spaarzame momenten dat we elkaar zagen en zei dat zijn leven weer een doel zou hebben als we voor altijd samen konden zijn. Dat hij minder zou drinken en gelukkig zou zijn.' Pamela Morton keek op, in de verwachting dat Sidney zou vragen wat haar reactie was geweest.

'Ga verder,' zei hij.

‘Terwijl hij sprak,’ vervolgde Pamela, ‘stond ik opeens in vuur en vlam. Ik weet niet waar het vandaan kwam. Ik dacht dat ik flauw zou vallen. Mijn eigen leven voelde opeens zo vreemd. Ik had er nog nooit eerder over nagedacht, maar hij benoemde precies de dingen die ook in mijn leven speelden. Ik zag opeens dat mijn leven niet *hoefde* te eindigen in een klein provinciestedje – ik kon opnieuw beginnen. We konden vluchten, ontsnappen aan ons eigen verleden en leven alsof we geen geschiedenis hadden, net doen alsof er geen oorlog was geweest, of we geen vrienden en familie hadden verloren. We zouden gewoon twee mensen zijn met nog een hele toekomst voor zich. We konden gaan waar we maar wilden, zei Stephen. Hij had wat geld gespaard en ik hoefde er alleen maar over na te denken. Hij wilde me niet opjagen. Het enige wat hij wilde, was dat ik ja zou zeggen.’

‘En deed u dat?’

‘Ik vond het een dwaas en onmogelijk plan. Ik was bang en opgewonden tegelijk. Hij had het erover om met de auto te gaan, de kust af te zakken, en vervolgens met een boot Het Kanaal over te steken. Ik wist niet wat ik moest zeggen. Hij zei me dat ik me moest voorstellen hoe we zouden lachen om de puinhoop die we zouden achterlaten. We zouden helemaal door Frankrijk kunnen rijden, logeren in hopeloos romantische hotelletjes terwijl iedereen doorging met hun saaie alledaagse leven in Cambridge. We zouden vrij zijn. We zouden naar Nice en de Franse Rivière gaan en op warme zomeravonden in onze avondkleding onder de sterrenhemel dansen. Het was waanzin en het was geweldig en hoewel we wisten dat we niet meteen konden vertrekken, zou het alleen een kwestie van tijd zijn. Alles was mogelijk. Alles zou veranderen.’

‘Wanneer was dit?’ vroeg Sidney.

‘Net na de kroning. Ongeveer vier maanden geleden. In de pub hingen nog steeds de vlaggetjes.’

‘Oké.’

‘Ik weet wat u denkt.’

‘Ik veroordeel u op geen enkele manier,’ antwoordde Sidney, die niet goed wist wat hij ervan moest denken. ‘Ik luister.’

‘U zult zich wel afvragen waarom het, ondanks onze onstui-migheid, zo lang duurde? Mijn kinderen zijn het huis uit, maar toch dacht ik aan hen. Toen ik weer thuiskwam, werd ik bang van wat dit allemaal betekende. Ik was opeens heel wat minder dapper. Ik kon niet geloven wat er was gebeurd. Misschien was het een droom en had Stephen die dingen nooit gezegd. Maar toen begonnen we elkaar in het geheim te ontmoeten en ik wist dat dit het enige was wat ik wilde. Ik was geobsedeerd. Ik kon niet geloven dat niemand enige verandering in mij opmerkte. *Ze moeten het doorhebben*, dacht ik bij mezelf. Ik kon het bijna niet geloven dat ik ermee wegkwam. Hoe verder het ging, hoe meer ik ernaar verlangde om te vertrekken. Ik was mezelf niet meer. In feite wist ik niet meer wie ik was, maar ik vertelde Stephen dat we er zeker van moesten zijn dat we alles goed hadden geregeld voordat we deze roekeloze stap zouden zetten en dat we beter konden wachten tot het nieuwe jaar.’

‘En was hij het daarmee eens?’

‘Zolang we elkaar maar zagen, zei hij, geloofde hij dat alles mogelijk was. We waren gelukkig.’

‘Wist niemand van jullie plannen?’

‘Ik heb een vriendin in Londen. Ze... het is een beetje moei-lijk om uit te leggen, dominee Chambers, maar ze deed net of ik bij haar logeerde.’

‘Maar in werkelijkheid was u... waar?’

‘Ik vrees dat ik in een hotel met Stephen sliep. U zult me wel goedkoop vinden.’

Het verraste Sidney dat ze zo openhartig was. ‘Het is niet aan mij om een oordeel te vellen, mrs. Morton.’

‘Pamela. Noem me alsjeblieft Pamela...’

Het was te vroeg voor dergelijke informaliteit. Sidney besloot om zijn gast niet nog een drankje aan te bieden.

‘Begrijpt u nu waarom ik ben gekomen, dominee Chambers?’

Sidney begreep er helemaal niets van. Waarom vertelde deze

vrouw dit allemaal? Hij vroeg zich af of ze in de kerk was getrouwd, of ze ooit nog aan haar huwelijksgeloften had gedacht en hoe het contact met haar kinderen was. 'Waarom vertelt u me dit?'

'Ik kan dit niet aan de politie vertellen.'

'Nee, dat begrijp ik.'

'Ik kan er niet op vertrouwen dat ze het geheimhouden. Grote kans dat mijn man erachter komt en ik wil geen slapende honden wakker maken.'

'Maar dit is toch een privéaangelegenheid? Dit is geen zaak voor de politie.'

'Dat is het wel, dominee Chambers.'

'Maar waarom dan?'

'Kunt u dat niet raden? Ik geloof niet dat Stephen zelfmoord heeft gepleegd. Dat is niets voor hem. We zouden samen weglopen.'

'Dus wat is er dan volgens u gebeurd?'

Pamela Morton ging rechtop zitten en rechte haar rug. 'Moord, dominee Chambers. Ik denk dat hij vermoord is.' Ze rommelde in haar handtas, op zoek naar een zakdoek.

'Maar wie zou zoiets kunnen hebben gedaan?'

'Ik weet het niet.'

Dit ging hem echt boven de pet. Het was prima hoor, dat mensen naar hem toe kwamen om hun zonden op te biechten, maar een beschuldiging van moord ging heel wat verder. 'Het is nogal wat, wat u daar suggereert, mrs. Morton. Bent u zeker van uw zaak?'

'Ja, ik weet het zeker.'

'En u hebt dit aan niemand anders verteld?'

'U bent de eerste. Toen ik u in de dienst over dood en verlies hoorde spreken, was ik er zeker van dat ik u kon vertrouwen. U hebt een geruststellende stem. Het spijt me dat ik niet vaker naar de kerk ga. Sinds mijn broer in de oorlog is omgekomen, vind ik het moeilijk om te geloven.'

'Dat is ook moeilijk. Dat begrijp ik.'

Het leek erop dat Pamela Morton alles had gezegd wat ze wilde zeggen. ‘Ik heb de waarheid verteld, dominee Chambers.’

Sidney probeerde zich voor te stellen hoe zijn gast de uitvaartdienst had beleefd, hoe ze haar emoties in bedwang had proberen te houden. Hij vroeg zich af of ze om zich heen had gekeken, op zoek naar verdachten. Maar waarom zou iemand Stephen Staunton willen vermoorden?

Pamela Morton zag dat ze Sidney moest zien te overtuigen. ‘Het idee dat hij zelfmoord heeft gepleegd, is absurd. We hadden zo veel om naar uit te kijken. Het was alsof we weer jong waren en we konden zijn wie we wilden zijn. We zouden opnieuw beginnen. We zouden gaan leven zoals we nooit hadden geleefd. Dat waren de laatste woorden die hij tegen me sprak. “We gaan leven zoals we nog nooit hebben geleefd.” Dat zijn niet de woorden van een man die zichzelf gaat doodschieten, of wel?’

‘Nee, dat is zo.’

‘En nu is alles weg. Alle hoop. Al die verspilde liefde.’ Pamela Morton pakte haar zakdoek. ‘Ik kan het niet verdragen. Sorry. Het was niet mijn bedoeling om te huilen.’

Sidney liep naar het raam. Wat moest hij hier in vredesnaam mee? Het ging hem niets aan; maar toen herinnerde hij zich weer dat *alles* wat op zijn pad kwam zijn werk was, omdat hij dominee was. Er was geen onderdeel van het menselijk hart dat niet onder zijn verantwoordelijkheid viel. Bovendien, als Pamela Morton gelijk had en Stephen Staunton had geen zelfmoord gepleegd – wat veel mensen nog steeds als een zonde beschouwden – dan was er een onschuldige man vermoord en liep zijn moordenaar nog op vrije voeten rond.

‘Wat wilt u dat ik doe?’ vroeg hij.

‘Praat met mensen,’ antwoordde Pamela Morton. ‘Zo informeel mogelijk. Ik wil niet dat iemand iets weet over mijn betrokkenheid bij dit alles.’

‘Maar met wie moet ik praten?’

‘De mensen die hem kenden.’

‘Ik weet niet zeker of ik ze kan uithoren.’

‘U bent dominee. Mensen vertellen u toch dingen?’

‘Ja.’

‘En u kunt bijna elke vraag stellen, ook al is die nog zo privé?’

‘Tot op zekere hoogte.’

‘Maar u weet wat ik bedoel.’

‘Ja,’ antwoordde Sidney zo behoedzaam mogelijk.

‘Dan kunt u wat ik nu heb verteld, in gedachten houden en – als het moment zich aandient – misschien een vraag stellen die u anders niet zou hebben gesteld?’

‘Ik weet niet zeker of ik u dat kan beloven. Ik ben geen detective.’

‘Maar u kent de mensen, dominee Chambers. U begrijpt ze.’

‘Niet altijd.’

‘Ik hoop dat u *mij* begrijpt.’

‘Ja,’ antwoordde Sidney. ‘U bent heel duidelijk geweest. Ik kan me voorstellen dat dit verschrikkelijk moet zijn geweest. Om dit alleen te dragen...’

Pamela Morton stopte haar zakdoek weg. ‘Dat is inderdaad zo. Ik heb gezegd wat ik moest zeggen. Kan ik op uw discretie vertrouwen?’ vroeg ze terwijl ze naar hem opkeek. Ze zag er kwetsbaar uit. ‘Zult u mijn naam niet laten vallen?’

‘Natuurlijk niet,’ antwoordde Sidney. Hij maakte zich nu al zorgen hoelang hij dit geheim kon houden.

‘Het spijt me,’ ging mrs. Morton verder, ‘ik schaam me, echt. Ik wist niet hoe ik u dit moest vertellen, welke woorden ik moest gebruiken. Ik weet het momenteel even niet meer en ik heb al die tijd mijn mond moeten houden. Ik heb niemand om mee te praten. Bedankt dat u naar me wilde luisteren.’

‘Hiervoor ben ik geroepen,’ zei Sidney – en vroeg zich onmiddellijk af of dat waar was. Hij had nog nooit te maken gehad met overspel, laat staan met moord.

Pamela Morton stond op. Sidney viel op dat haar mascara, ondanks haar tranen, niet was uitgelopen. Ze schoof de pluk haar weer op zijn plek en stak haar hand uit.

‘Tot ziens, dominee Chambers. U gelooft me toch wel?’

‘Het was moedig van u om dit te vertellen.’

‘Moed is een eigenschap die ik volgens Stephen miste. Als u erachter komt wat er met hem is gebeurd, hoop ik dat u mij eerst informeert.’ Ze glimlachte triest. ‘Ik weet u te vinden.’

‘Ik ben altijd hier. Tot ziens, mrs. Morton.’

‘*Pamela...*’

‘Tot ziens, Pamela.’

Sidney sloot zijn voordeur en keek op het horloge dat zijn vader hem bij zijn inzegening had gegeven. Misschien zou er nog tijd zijn om naar het condoleren te gaan. Hij liep terug naar zijn kleine woonkamer met de aftandse meubels die zijn ouders op een plaatselijke veiling voor hem hadden gekocht. De kamer kon wel wat opgevrolijkt worden. Hij pakte de glazen, zette ze in de gootsteen en draaide de heetwaterkraan open. Hij hield van afwassen; het simpele karweitje had direct zichtbare resultaten. Hij stopte even en keek naar een roodborstje dat over de waslijn huppelde. Nog even, dan moest hij alweer aan de kerstkaarten beginnen.

Hij zag lippenstift op de rand van het whiskyglas van Pamela Morton zitten en herinnerde zich een gedicht van Edna St. Vincent Millay dat hij in de *Sunday Times* had gelezen:

*‘Al wie mijn lippen kusten, waar en waarom,
ik vergat; ook welke armen, ooit gelegen
onder mijn hoofd tot ’s morgens vroeg; maar de regen
zit deze nacht vol geesten...’*

‘Wat een puinhoop maken sommige mensen van hun leven,’ dacht hij.

Sidneys vriend, inspecteur Keating, was niet blij. ‘Het lijkt me een duidelijk verhaal,’ zuchtte hij. ‘Een man blijft op kantoor nadat iedereen al naar huis is gegaan. Hij zet een karaf whisky neer en schiet zichzelf door zijn hoofd. De schoonmaakster vindt hem ’s morgens en belt de politie, wij gaan naar binnen,

en dat is het dan. Dat is toch glashelder?’

De twee mannen zaten aan hun favoriete tafeltje in de RAF-bar van The Eagle, een pub die zich niet ver van het politiebureau in St Andrews Street bevond. Ze waren bevriend geraakt nadat Sidney de begrafenis van de vorige inspecteur had geleid. Ze ontmoetten elkaar nu elke donderdag na werktijd in de pub, waar ze hun levens deelden en genoten van een pint bier en een spelletje backgammon. Het was een van de weinige momenten in de week waarop Sidney zijn boordje af kon doen, een trui kon aantrekken en even kon doen alsof hij geen dominee was.

‘Soms,’ merkte hij op, ‘liggen dingen er te dik bovenop.’

‘Dat ben ik met je eens,’ zei de inspecteur, terwijl hij een vijf en een drie gooide, ‘maar de feiten in deze zaak zijn zo klaar als een klontje.’ Hij sprak met een licht Northumbrisch accent, het enige overgebleven bewijs van de provincie die hij op zesjarige leeftijd had verlaten. ‘Er zijn zo veel aanwijzingen, dat ik niet kan geloven dat jij serieus suggereert om deze zaak weer te openen.’

‘Ik suggereer helemaal niets.’ Het verbaasde Sidney dat zijn vriend dacht dat hij een formeel verzoek deed. ‘Ik vraag het me alleen maar af.’

Inspecteur Keating hield voet bij stuk. ‘De vrouw van Stephen Staunton vertelde ons dat haar man depressief was. Hij dronk ook te veel. Dat doen al die Ieren, natuurlijk. Zijn secretaresse informeerde ons dat onze man ook wekelijks naar Londen ging en minder op kantoor was dan hij zou moeten zijn. Ze moest hem zelfs in bescherming nemen en eenvoudige taken van hem overnemen. Dan is er nog de kwestie van zijn recente geldopnames: enorme bedragen, in contanten, waar zijn vrouw niets van afweet en waarvan niemand enig benul heeft waar het is gebleven. Dit suggereert...’

Sidney gooide een dubbele vijf en verschoof vier stenen. ‘Ik vermoed dat je denkt dat de notaris een gokverslaafde was.’

‘Dat doe ik zeker. En ik kan me ook voorstellen dat hij misschien een deel van het geld van de firma heeft gebruikt om te

vergoeken. Als hij niet dood was, zou hij verdacht worden van fraude.’ De inspecteur gooide een vier en een twee, en sloeg een van Sidneys stenen. ‘Ik kan me voorstellen dat vervolgens de schulden opliepen en hij zich – toen hij op het punt stond om te worden betrap – door zijn hoofd heeft geschoten. Dat gebeurt wel vaker. Verdubbelen?’

‘Natuurlijk.’ Sidney gooide opnieuw. ‘Ah... ik denk dat ik nog eens aan de beurt ben.’ Hij plaatste zijn steen op de driewintigste punt. ‘Heeft hij een briefje achtergelaten?’

Keating antwoordde geërgerd: ‘Nee, Sidney, hij heeft geen briefje achtergelaten.’

‘Dus er is ruimte voor twijfel?’

De inspecteur boog zich naar voren en gooide opnieuw. Hij dacht dat hij aan de winnende hand was, maar nu kon hij zien dat Sidney hem al snel zou slaan. ‘In dit geval is geen ruimte voor twijfel. Niet iedereen die zelfmoord pleegt, laat een briefje achter.’

‘De meesten wel.’

‘Mijn zwager werkt bij het korps bij Beachy Head. Ik kan je vertellen, ze laten daar niet veel briefjes achter. Ze rennen en springen.’

‘Daar kan ik me wel iets bij voorstellen.’

‘Onze man heeft zelfmoord gepleegd, Sidney. Als je me niet gelooft, ga dan voor een pastoraal bezoekje naar de weduwe. Ik weet zeker dat ze dat op prijs zal stellen. Haal je nou niet van alles in je hoofd.’

‘Ik zou niet durven,’ loog zijn metgezel, vooruitlopend op het feit dat er niet veel met zijn vermoeden zou worden gedaan.

Zijn leven in Grantchester was verbonden met het Corpus Christi College, waar Sidney theologie had gestudeerd, les gaf en regelmatig gebruikmaakte van het restaurant. Hij genoot van het feit dat hij het academische met het kerkelijke werk kon combineren, maar er waren momenten waarop hij zich zorgen maakte dat zijn activiteiten op de universiteit betekenden dat

hij zijn pastorale taken verwaarloosde. Hij moest in staat zijn om zijn gemeente te runnen, studenten les te geven, zieken te bezoeken, catechisatielessen te geven en paren voor te bereiden op hun huwelijk, maar hij voelde zich vaak schuldig dat hij niet genoeg voor de mensen deed. Om eerlijk te zijn, wenste Sidney soms dat hij een betere dominee was.

Hij wist dat zijn verantwoordelijkheid jegens de nabestaanden bijvoorbeeld veel verderging dan simpelweg een begrafenis leiden. Sterker nog, degenen die een geliefde hadden verloren, hadden vaak meer behoefte aan troost nadat ze over de eerste schok van de dood heen waren, hun vrienden hun dagelijks leven hadden hervat en de officiële rouwperiode voorbij was. Het was de taak van een dominee om langdurig troost te bieden, om zijn gemeenteleden tegen elke prijs lief te hebben en te dienen, zelfs ten koste van zichzelf. Sidney aarzelde dan ook niet om de volgende ochtend, op weg naar Cambridge, bij de weduwe van Stephen Staunton langs te gaan.

Ze woonde in een laat-victoriaans huis aan Eltisle Avenue, een straat die aan de rand van de Meadows lag. Het was het soort huis waar jonge gezinnen gingen wonen wanneer ze hun tweede kind verwachtten. De omgeving voldeed aan alle eisen, maar Sidney kon de gedachte niet onderdrukken dat de sfeer ontbrak. Dit waren functionele huizen die waren ontsnapt aan de oorlogsbombardementen, maar ze hadden geen identiteit of historie. Kortom, Sidney had het idee dat hij nu overal in Engeland kon zijn.

Hildegard Staunton was bleker dan hij zich haar herinnerde van de uitvaart van haar echtgenoot. Haar korte haar was blond en gekruld; haar ogen waren groot en groen. Haar wenkbrauwen waren dunne streepjes en ze droeg geen lippenstift, waardoor haar gezicht eruitzag alsof al haar gevoelens waren weggespoeld. Ze had een donker olijkleurige ochtendjas aan, met een sjaalkraag en omgeslagen mouwen, wat Sidney pas opviel toen ze haar haar aanraakte. Misschien maakte ze zich zorgen dat ze het had moeten wassen of dat het nodig moest worden

geknipt, maar kon ze een bezoekje aan de kapper nog niet aan.

Tijdens de dienst was Hildegard beheerst en aandachtig geweest, maar nu kon ze niet stilzitten. Ze stond op en zodra ze stond, ging ze weer zitten. Ze kon zich niet concentreren. Iedereen die van buiten door het raam naar haar keek, zou denken dat ze iets kwijt was, wat natuurlijk ook zo was. Sidney vroeg zich af of de huisarts kalmerende middelen had voorgeschreven om haar verdriet te verzachten.

‘Ik kom kijken hoe het met je gaat,’ begon hij.

‘Ik doe alsof hij er nog is,’ antwoordde Hildegard. ‘Het is de enige manier waarop ik kan overleven.’

‘Ik weet zeker dat het heel vreemd moet aanvoelen.’ Sidney voelde zich nu al ongemakkelijk, omdat hij wist van het overspel van haar man, laat staan een mogelijke moord.

‘Ik heb me altijd een vreemdeling gevoeld in dit land. Soms denk ik dat ik het leven van iemand anders leid.’

‘Hoe heb je je man leren kennen?’ vroeg Sidney.

‘In Berlijn, net na de oorlog.’

‘Was hij soldaat?’

‘Hij maakte onderdeel uit van de Ulster Rifles. Het British Foreign Office stuurde mensen naar ons “to aerate”, wat dat ook mag betekenen, en we gingen allemaal naar lezingen over *Abendländische Kultur*. Maar niemand van ons lette op. In plaats daarvan wilden we gaan dansen.’

Sidney probeerde zich Hildegard Staunton voor te stellen in een gebombardeerde Duitse balzaal, dansend tussen de puinhopen. Ze ging verzitten en trok haar ochtendjas recht. Hij vroeg zich heel even af of ze misschien haar verhaal helemaal niet wilde vertellen. Maar het feit dat ze hem niet in de ogen durfde kijken, maakte duidelijk dat ze van plan was om dat wel te doen. Haar zachte stem voerde hem mee.

‘Soms gingen we naar het platteland en brachten we de nachten door onder de appelbomen, terwijl we witte wijn dronken. We leerden de soldaten om *Einmal am Rhein* te zingen en zij leerden ons *The star of County Down*. Ik hield van de

manier waarop Stephen dat liedje zong. En toen hij over zijn huis in Noord-Ierland begon, beschreef hij dat zo beeldend, dat ik dacht dat dat mijn toevluchtsoord zou worden waar ik alles wat er in de oorlog was gebeurd, zou kunnen vergeten. We zouden aan zee gaan wonen, zei hij, misschien in Carrickfergus. We zouden langs de oevers van Lough Neagh lopen en luisteren naar het gekrijs van de wulpen terwijl ze over het water vlogen. Hij had zo'n mooie stem. Ik geloofde alles wat hij me vertelde. Maar we zijn nooit naar Ierland gegaan. Hij kreeg hier een kans. En zo begon ons huwelijk met iets wat ik niet had verwacht. Ik had nooit gedacht dat we in een Engels dorp zouden gaan wonen. Het is hier natuurlijk niet zo makkelijk om Duits te zijn.'

'Je spreekt erg goed Engels.'

'Ik doe mijn best. Zoals u weet, worden Duitse mensen met argwaan bekeken. Ik weet wat ze denken, zo kort na de oorlog. Ik kan het hun niet kwalijk nemen. Ik kan toch niet iedereen die ik ontmoet vertellen dat mijn vader nooit een nazi is geweest en dat hij werd neergeschoten bij een communistische opstand toen ik zes jaar oud was? Ik denk niet dat ik iets verkeerd heb gedaan. Maar het is moeilijk voor ons om na zo'n oorlog te leven.'

'Het is voor iedereen moeilijk.'

Hildegard bedacht plotseling dat ze iets was vergeten. 'Wilt u thee, dominee Chambers?'

'Dat is aardig van je.'

'Ik ben niet zo goed in thee zetten. Stephen vond dat altijd grappig. Hij dronk liever whiskey.'

'Ik geef de voorkeur aan Schotse whisky.'

'Die van hem was natuurlijk Iers.'

'O ja,' herinnerde Sidney zich. 'Andere smaak, andere spelling.'

Hildegard Staunton vervolgde: 'Het was Bushmills. Stephen noemde het de oudste whiskey ter wereld. Hij deed hem aan thuis denken: een protestantse whiskey, zei hij altijd, uit County Antrim. Zijn broer stuurde twee kistjes per jaar op, één op

Stephens verjaardag en de andere met Kerst. Dat wil zeggen, twee flessen per maand. Dat was niet genoeg. Misschien is dat de reden waarom hij naar Londen ging voordat hij stierf. Het was niet voor zaken. Het was eerder om whiskey te kopen. We konden geen Bushmills in Cambridge vinden en hij wilde niets anders drinken.'

'Nooit?'

'Hij zei dat hij nog liever water dronk. Of gin. Wanneer hij gin nam, dronk hij het in elk geval als water.' Hildegard glimlachte droevig. 'Wil u misschien sherry in plaats van thee? Ik vermoed dat dominees meestal sherry drinken.'

Sidney wilde zijn afkeer voor sherry niet hoeven uitleggen. 'Dat zou vriendelijk zijn...'

Mrs. Staunton liep naar de glazen kast op het dressoir. Er waren niet veel boeken, zag Sidney, maar het viel hem op dat er een Bechsteinpiano stond en dat er enkele smaakvolle reproducties van landschappen aan de muur hingen. Hij zag ook een verzameling Duits porselein, waaronder een violist die een dansende dame het hof maakte en een harlekijn die aan de staart van een mopshond trok. De meeste beeldjes waren van kinderen: een jongen in een roze jasje die fluit speelde, een meisje in dezelfde kleur met een mandje met bloemen, een kleine ballerina, en broers en zussen die een picknicktafel deelden.

Sidney herinnerde zich weer de reden van zijn komst. 'Ik wilde niet storen, maar ik beschouw u als een van mijn gemeenteleden...'

'Ik ben luthers, zoals u weet. We zijn geen regelmatige kerk-gangers.'

'Je bent altijd welkom.'

'*Kinder, Küche, Kirche.*' Hildegard glimlachte. 'De Duitse traditie. Ik ben bang dat ik in alle drie niet echt goed ben.'

'Als ik iets voor je kan doen...'

'U hebt de begrafenis van mijn man verzorgd. Dat is genoeg, vooral gezien de omstandigheden.'

'Die waren moeilijk.'

‘Na al die doden in de oorlog. Er zelf voor kiezen om zo bewust te sterven nadat je het hebt overleefd, is moeilijk te begrijpen. Ik weet zeker dat u het afkeurt.’

‘Wij geloven dat het leven heilig is, gegeven door God.’

‘En daarom mag alleen God het wegnemen?’

‘Ik ben bang van wel.’

‘En als er geen God is?’

‘Dat kan ik me niet voorstellen.’

‘Nee. Voor een dominee zou dat geen best idee zijn.’ Hildegard glimlachte voor het eerst echt.

‘Inderdaad een slecht idee.’

Hildegard Staunton overhandigde Sidney zijn sherry. Hij vroeg zich af waarom hij zich dit op de hals had gehaald. ‘Ga je terug naar Duitsland?’ vroeg hij.

‘Sommige mensen zeggen dat Duitsland niet meer bestaat. Maar mijn moeder woont in Leipzig. Ik heb ook een zus in Berlijn. Ik denk niet dat ik hier kan blijven.’

‘Hou je niet van Cambridge?’

‘Het kan ontmoedigend zijn. Is dat het juiste woord? Het weer en de wind.’

Sidney vroeg zich af of hun huwelijk ooit gelukkig was geweest. ‘Ik zat te denken,’ begon hij aarzelend, ‘deelde je man je gevoelens?’

‘Ik denk dat we allebei het gevoel hadden dat we hier vreemden waren.’

‘Was hij depressief?’

‘Hij komt uit Ulster. Wat denkt u?’

‘Ik denk niet dat alle mannen uit Ulster depressief zijn, mrs. Staunton.’

‘Natuurlijk niet. Maar soms, in combinatie met alcohol...’ Hildegard liet een stilte vallen.

‘Ik weet het... dat doet er geen goed aan.’

‘Waarom vraagt u dat eigenlijk?’ vervolgde Hildegard.

‘Het spijt me. Dat was niet gepast. Ik vroeg me alleen af of je bang was dat dit zou gebeuren?’

‘Nee, dat was ik niet.’

‘Dus het kwam als een schok?’

‘Het was een schok, ja. Maar ik kijk nergens meer van op, dominee Chambers. Wanneer je het grootste deel van je familie in de oorlog hebt verloren, wanneer er niets meer van je leven over is en wanneer de enige hoop die je nog hebt als zand tussen je vingers door glipt, waarom zou iets je dan nog schokken? Hebt u in de oorlog gevochten?’

‘Ja.’

‘Dan denk ik dat u het misschien begrijpt.’

Als hij een betere christen was geweest, zou hij proberen met Hildegard te praten over de troost van het geloof, maar hij wist dat dit niet het juiste moment was.

Het gesprek was onbevredigend, omdat er nog zo veel onderwerpen door zijn hoofd gingen: de aard van de dood, het concept huwelijk en het probleem van bedrog. Maar al deze onderwerpen zouden Hildegard vermoedelijk van streek maken en dus probeerde hij het gesprek zo neutraal mogelijk te houden.

‘Je komt dus uit Leipzig?’ vervolgde Sidney.

‘Ja.’

‘De stad van Bach.’

‘Ik draai zijn muziek elke dag. Ik heb gestudeerd bij Edwin Fischer, aan de Hochschule in Berlijn. Hij was als een vader voor mij. Misschien hebt u van hem gehoord?’

‘Ik geloof dat mijn moeder een van zijn opnames heeft.’

‘Dat is waarschijnlijk *Das wohltemperierte Klavier*. Zijn spel was lichtig en speels. Hij was een geweldig man. Maar in 1942 ging hij naar Luzern en verloor ik mijn zelfvertrouwen.’

‘Vanwege de oorlog zeker?’

‘Er speelden veel dingen.’

‘Geef je les?’

‘In Duitsland had ik veel leerlingen. U weet dat werken een remedie is tegen de zorgen van deze wereld.’

‘*Weltschmerz*.’

‘U kent het woord?’ Hildegard glimlachte weer. ‘Ik ben onder de indruk, dominee Chambers. Maar het is niet eenvoudig om hier werk te vinden. Als ik terugga naar Duitsland, kan ik misschien elke dag lesgeven. Ik moet werken. Ik weet niet wat mijn man met het geld heeft gedaan.’

‘Is er geen testament?’

‘Volgens mij niet.’

‘Misschien wachtte de zakenpartner van je man tot na de begrafenis om erover te beginnen?’

‘Ik ken hem niet goed. Mijn man was erg gesloten over zijn werk. Hij vertelde me dat het onbevredigend was. Het enige wat ik weet, is dat Clive Morton hetzelfde voelde. Die is meer geïnteresseerd in golf dan in recht.’

‘Misschien zou ik namens jou eens kunnen informeren of er een testament is. Zou dat helpen?’

‘Ik wil u niet tot last zijn.’

‘Het is een kleine moeite,’ zei Sidney.

‘Het is niet dringend,’ ging Hildegard Staunton verder. ‘Ik heb mijn eigen bankrekening en voor nu genoeg geld. Het is alleen dat ik zo moe ben. Ik denk dat dat door mijn verdriet komt. Het is net alsof ik in een liftschacht kijk. Het is daar zo donker. Je kijkt naar beneden en je ziet het einde niet.’

Sidney ging naast haar zitten. ‘Het spijt me, mrs. Staunton. Misschien had ik niet moeten komen.’

Hildegard keek hem aan. ‘Nee, ik vind het fijn. Ik ben alleen mezelf niet. Sorry daarvoor.’

‘Je hebt een verschrikkelijk verlies geleden.’

‘Ik had niet verwacht dat het zo heftig zou zijn. Ik wist dat Stephen zijn revolver uit de oorlog nog had. Hij vertelde me dat hij soms nadacht over alles wat hij ermee had gedaan. De mensen die hij had gedood. Hij had last van zijn geweten. Ik denk dat het te veel voor hem werd, al die herinneringen aan de oorlog. Misschien was trouwen met mij een poging om goed te maken wat er was gebeurd, maar ik denk dat het eerder nog erger werd. Hij bleef maar denken dat hij misschien mensen

had gedood die ik kende: leraren, vrienden, relaties. Ik wist niet zo goed wat ik tegen hem moest zeggen. Het ging niet goed.'

Sidney herinnerde zich zijn eigen oorlog, het laatste jaar bij de Scots Guards: het lange wachten, de slapeloze nachten voor de aanvallen, de risico's, de dood. Hij herinnerde zich niet zozeer het doden, als wel het schuldgevoel en het verlies – mannen zoals Jamie Wilkinson, 'Wilko', die hij eropuit had gestuurd om de omgeving te verkennen en die nooit meer terugkwam. Hij herinnerde zich de angst op de gezichten van de mannen; de snelle aanvallen en dan, daarna, de haastige, wrede begrafenissen van vrienden. Niemand sprak erover en toch wist Sidney dat ze allemaal nog bezig waren met de dingen die waren gebeurd, in de hoop dat hun gedachten, de beelden en de angsten zouden verdwijnen. De rest van hun leven zou zich afspelen in de schaduw van de dood, en alles wat ze nog ondernamen, zou niet zoveel impact hebben als alles wat ze hadden gedaan tijdens die oorlogsjaren.

'Luistert u?'

Sidney herinnerde zich weer waar hij was. 'Neem me niet kwalijk.'

Zijn gebrek aan aandacht leek Hildegard te amuseren. Sidney zag het begin van een glimlach. Ze had een mooie mond.

'Misschien droomde u, dominee Chambers. Voor mij is dat normaal – ik leef meer in een droomwereld dan in het echte leven.'

Sidney moest zich weer richten op de reden van zijn bezoek. Het zou niet makkelijk worden, maar hij moest de waarheid boven tafel zien te krijgen. 'Ik wilde nog iets vragen. Ik hoop dat je dat niet erg vindt.'

'Ik hoop dat ik een antwoord heb.'

Hij ging iets verzitten. 'Ik weet dat dit misschien een beetje vreemd klinkt,' begon Sidney aarzelend, 'maar denk je dat iemand je man kwaad zou hebben willen doen?'

'Wat een vraag!'

'Het spijt me.'

‘Waarom zou iemand hem pijn hebben willen doen? Dat deed hij zelf al genoeg.’

‘Ja, dat begrijp ik.’

‘Iedereen hield van mijn man, dominee Chambers. Hij was een charmante man.’

Sidney dronk zijn sherry op. ‘Had ik hem maar gekend.’

Hij stond op het punt zich te verontschuldigen en te vertrekken, toen Hildegard Staunton vervolgde: ‘U zou natuurlijk met zijn secretaresse kunnen gaan praten.’

‘Hoezo “natuurlijk”?’

‘Hebt u miss Morrison ontmoet?’

‘Ik geloof het niet.’

‘Ze was op de begrafenis. Ze organiseerde zijn leven en kende alle contacten van mijn man. Zij zou moeten weten of er een testament is. Ze waren altijd samen op kantoor. En ik zat hier thuis.’ Hildegard wendde haar blik af toen ze het zei.

Op de schoorsteenmantel zag Sidney nog een porseleinen beeldje, van een klein meisje dat kippen voert. *Mädchen füttert Hühner* stond erop in Oud-Duits. Hij vroeg zich af van wie ze het had gekregen, of – als het beeldje aan Hildegards familie had toebehoord – ze het hadden gekocht toen zij nog een kind was. Er waren zo veel vragen die hij niet kon stellen.

‘We konden geen kinderen krijgen,’ zei ze, alsof ze wist wat hij wilde vragen.

‘Het spijt me. Het was niet mijn bedoeling om je van streek te maken of mezelf op te dringen,’ zei hij.

‘Ik weet niet waarom ik dat zei. Ik denk soms dat de Engelsen de voorkeur geven aan huisdieren boven hun kinderen. Maar daar maak ik me niet meer druk om. Ik zal proberen naar uw kerk te komen. Het was erg aardig van u om de begrafenis te leiden; u hebt een vriendelijk gezicht.’

‘Dank u,’ zei Sidney, ‘als het waar is.’

‘Kom nog eens langs,’ bood Hildegard aan, ‘nadat u bij miss Morrison bent geweest. Misschien kan zij u meer vertellen.’

Hildegard Staunton stak haar hand uit en Sidney nam die aan.

Haar handdruk was stevig en ze keek haar gast doordringend aan. ‘Bedankt voor uw komst. Kom nog eens langs.’

‘Met alle genoegen.’

Sidney liep terug naar de kerk en voelde zich onuitsprekelijk verdrietig. Er was hier iets heel erg mis. Hij dacht aan een grasveld in het buitenland, een zomeravond, witte wijn en appelbomen, een Ierse jongen en zijn Duitse liefje aan het begin van hun avontuur samen en een man die zingt:

*‘Van Bantry Bay tot aan Derry Quay
en van Galway tot Dublin Town
heb ik nooit een meisje gezien zo lief als Colleen,
die ik ontmoette in County Down.’*

Ooit hadden ze hun hele leven voor zich gehad.

De kantoren van Morton Staunton Solicitors waren gevestigd op de begane grond van een gebouw dat grensde aan de gele bakstenen loggia van het treinstation van Cambridge. Links lag een wachtkamer en het kantoor van miss Morrison. Rechts bevonden zich de kamers van de twee partners, Clive Morton en Stephen Staunton.

Bij aankomst was Sidney enigszins verrast door het uiterlijk van de secretaresse van het slachtoffer. Hij kon zich niet herinneren haar te hebben gezien bij de begrafenis. Hij verwachtte een stereotype secretaresse: een vrouw in een groene tweedrok, met haar haar in een nette knot. Iemand die haar opleiding had genoten aan het Girton en nu met een paar katten bij haar moeder woonde. In plaats daarvan zag hij een elegante en tengere vrouw van achter in de dertig, met opmerkelijke ogen en fijne gelaatstrekken. Ze was geheel in het zwart-wit gekleed en droeg zilveren sieraden die bij haar elegant gekapte grijze haren pasten.

‘Miss Morrison... ik geloof niet dat we elkaar eerder hebben ontmoet.’

‘Ik ben na de dienst meteen weggegaan, vrees ik. Ik was nogal

van streek, zoals u ongetwijfeld zult begrijpen.’

‘Dat kan ik me voorstellen,’ begon Sidney. Hij had nu al spijt dat hij was gekomen.

Waar ben ik mee bezig? dacht hij bij zichzelf. Als ambtsdrager had hij zich een rustig leven als plattelandsdominee voorgesteld, maar nu was hij hier en stak hij zijn neus in andermans zaken. Hij bemoeide zich met dingen die duidelijk niet tot zijn takenpakket behoorden. Hij moest zich concentreren op de officiële reden van zijn bezoek: het testament van Stephen Staunton.

‘Ik hoop dat ik niet ongelegen kom?’ vroeg hij.

‘Er moet nog zo veel worden geregeld. Maar mijn werk is de helft van wat het was en ik weet niet zeker of er een andere partner bijkomt...’

Sidney keek naar het bureau van miss Morrison. Her en der lagen papieren naast een veelgebruikte typemachine. En er lag een zakje citroenzuurtjes op wat een dikke Russische roman leek te zijn.

‘Wat kan ik voor u doen?’ vroeg ze.

‘Ik kom namens mrs. Staunton,’ begon Sidney. Tot zover was dit min of meer waar. ‘Zoals u zich kunt voorstellen, voelt ze zich op dit moment niet bijzonder sterk. Ik heb aangeboden om voor haar te vragen of haar man een testament had.’

‘Het vreemde is, dominee Chambers – en daar heb ik over lopen nadenken – dat hij dat niet had. Zoals bij zoveel notarissen zijn ze goed in het opstellen van testamenten voor andere mensen, maar zorgen ze een stuk minder goed voor zichzelf.’

‘Dus mister Staunton had wat hulp nodig?’

‘Mijn werkgever was geen georganiseerd mens.’

‘Maar u hield toch zijn agenda bij en regelde zijn afspraken – dat soort dingen?’

‘Natuurlijk.’

‘U hield eigenlijk een beetje zijn leven op orde?’

‘Niet helemaal.’

‘Ik begrijp u niet.’

‘Hij hield ervan om soms mysterieus te zijn.’

‘Ik neem aan dat de meeste mensen graag een deel van hun leven privé houden. Ik wel, tenminste.’

Miss Morrison legde het uit: ‘Mister Staunton hield ook een eigen agenda bij, en als mensen rechtstreeks met hem afspraken, schreef hij het daar in en dat leidde vaak tot verwarring. Als hij bijvoorbeeld ’s avonds afspraken had gemaakt en dat dan de volgende ochtend niet tegen me zei, zaten we met dubbele verplichtingen. Maar over het algemeen konden we het goed met elkaar vinden.’

‘Dus hij vertelde u niet altijd alles?’

‘Hij was gesteld op zijn privacy. En hij wilde niet worden vastgelegd door te veel afspraken.’

Sidney vond haar nonchalante toon niet overtuigend. ‘Sorry dat ik dit vraag, miss Morrison, maar was uw werkgever een moeilijke man?’

‘Hij was niet makkelijk, maar als je zo lang bij iemand werkt, ga je eraan wennen.’

Sidney stond op het punt een suggestieve vraag te stellen over de mentale staat van Stephen Staunton op het moment van zijn dood, maar de trein denderde zo hard voorbij dat de ramen ervan trilden. ‘Lieve help,’ zei hij.

‘Alleen de sneltrein maakt zo veel lawaai. Die gaat om de twee uur, dus dat valt mee. Ook daar wen je aan.’

Sidney was net van plan om verder te gaan met zijn, naar hij hoopte subtiele, ondervraging, toen Clive Morton naar binnen keek. Hij was een lange man met grijzend blond haar dat achterover was gekamd. Er zat lotion in en hij moest nodig naar de kapper. Gekleed in een blauwe blazer met een grijze flanellen broek, een wit Oxford-overhemd en een Savage Club-stropdas, zag hij zichzelf duidelijk als het visitekaartje van zijn firma.

‘Dominee Chambers,’ begon hij. ‘Ik heb u sinds de begrafenis niet meer gezien, geloof ik. Ik ga ervan uit dat mijn secretaresse de honneurs heeft waargenomen?’

Miss Morrison viel hem in de rede. ‘Hij vroeg naar het testament.’

De notaris leek verrast. ‘Ik wist niet dat u zich met testamenten bezighield.’

‘Namens Mrs. Staunton...’

Clive Morton leek de reden van Sidneys komst nu al niet te vertrouwen. ‘Aha.’

Dit was de man die Pamela Morton had willen verlaten. Sidney voelde zich ongemakkelijk bij die wetenschap. ‘Ik passeerde toevallig.’

‘Hij hield niet zo van papierwerk, onze Stephen. Hij was nogal slordig. Ik denk niet dat hij zich druk maakte over een testament. Hij had niet eens het fatsoen om een briefje achter te laten waarin hij een verklaring gaf voor zijn vreselijke daad. Arme Mrs. Hughes.’

‘Wie bedoelt u?’

‘Onze schoonmaakster. Zij heeft hem gevonden.’

‘Dus er is echt geen verklaring voor wat hij deed?’

‘Zoiets dramatisch vergt niet veel uitleg. Hij dronk zichzelf genoeg moed in om er een eind aan te maken en daar ging hij.’

‘Waren jullie al lang partners?’

‘Net geen vijf jaar. We studeerden samen rechten op Trinity en kregen na de oorlog weer contact met elkaar.’

‘Dus jullie waren vrienden?’

‘Meestal wel. We hadden weleens wat problemen, maar niets serieus. Hoewel ik moet zeggen dat Stephen bloedchagrijnig kon zijn. De charmante man uit Ulster die te veel drinkt en je vertelt dat het allemaal hopeloos is – u kent dat soort mensen wel.’

Clive Mortons aanwezigheid domineerde de kamer. Miss Morrison gaf een klein knikje en vertrok. Ze leek overstuur. ‘Als u mij wilt excuseren...’

Sidney liet niet los. ‘Was hij opvliegend?’

‘Ja, nogal. Ik herinner me dat ik ooit een opmerking maakte dat het best grappig was dat een man met een Duitse vrouw al zijn papierwerk met “SS” parafeerde. Hij ging compleet door het lint!’

‘Daar kan ik me wel iets bij voorstellen.’

‘Geen gevoel voor humor, onze Stephen.’ Clive Morton liep naar de tafel met de drankflessen en maakte een fles sherry open. ‘Wilt u iets drinken, dominee Chambers? Het is bijna lunchtijd en de stemming is hier de laatste tijd nogal bedrukt, zoals u zich vast kunt voorstellen.’

‘Misschien kan ik beter...’

‘Toe nou...’

‘Een kleine whisky, misschien.’

‘O.’ Clive Morton zweeg even. ‘Ik vond u meer iemand voor sherry.’

‘De meeste mensen denken dat, maar ik heb liever whisky, als dat mogelijk is.’

‘Hoe drinkt u hem?’

‘Puur, alstublieft.’

‘Stephen was erg gehecht aan zijn whiskey; die ene die je met een extra “e” spelt, de Ierse. Ik ben meer een gin-tonicman. Miss Morrison zal zo wel wat ijs brengen. Ze weet dat ik een bodempje nodig heb voor de lunch.’

Sidney nam een slok van de whisky, die uit een karaf kwam. Hij smaakte precies zoals hij thuis deed. ‘Komt dit uit de voorraad van Stephen Staunton?’

‘Ik zou het niet weten. Miss Morrison houdt de voorraad bij. We bieden normaal gesproken een gin of een sherry aan. Als een klant bijzonder overstuur is, geven we wat medicinale brandewijn. Maar Stephen was verknocht aan zijn whiskey.’

Sidney was geen kenner, maar hij had genoeg tijd doorgebracht met zijn vrienden van de Ulster Rifles om te weten dat hij niet Stephen Stauntons favoriete blended whiskey dronk. De karakteristieke nootachtige smaak ontbrak, de rokerigheid, de geurige, fruitige zoetheid van vanille en donkere toffee. Kortom, het was geen Bushmills.

‘Natuurlijk dronk Stephen veel te veel,’ vervolgde Clive Morton. ‘En uiteindelijk trek je dan toch aan het kortste eind. Ik heb dat bij zoveel vrienden gezien, vooral bij degenen die

na de oorlog hun draai niet konden vinden. Ze komen thuis en kunnen niet uitleggen wat ze hebben meegemaakt. Ze drinken om zichzelf op te vrolijken, maar de alcohol deprimeert hen, en dan drinken ze nog meer om uit de depressie te komen. Hebt u zelf gevochten, dominee Chambers, of was u aalmoezenier?’

‘Ik heb gevochten, mister Morton. Schotse Garde.’ Het antwoord was feller dan hij had bedoeld, maar Sidney zat er niet op te wachten gekleineerd te worden.

‘Wat goed!’ ging zijn gastheer verder.

Sidney herinnerde zich de bajonetoefeningen op de Meadows, hoe ze op zandzakken in moesten steken en te horen kregen hoe belangrijk het was om hun vijanden te haten. Daar was hij nooit zo goed in geweest, maar hij vermoedde dat hij meer van de dood had gezien dan Clive Morton.

‘Is dit alles wat er nog over is?’ vroeg hij. ‘Alleen deze karaf?’

‘Hoezo? Wilt u er nog een?’ lachte zijn gastheer.

Sidney herinnerde zich de woorden van Hildegard Staunton. ‘Je kunt in Cambridge geen Bushmills krijgen en hij zou nooit iets anders drinken.’

‘O, nee,’ zei hij, ‘dit is voldoende.’

Er viel een stilte. Sidney wist dat hij moest gaan, maar hij hoopte dat Clive Morton, als hij de stilte iets langer liet duren, misschien meer zou zeggen.

‘Verwacht u nog problemen met het afwickelen van de nalatenschap van mister Staunton?’ vroeg Sidney. Hij voelde zich gecompromitteerd en schuldig in de aanwezigheid van de echtgenoot van Pamela Morton. Misschien was het overspel van zijn vrouw een vorm van geheime wraak geweest.

‘Notarissen zijn net artsen, dominee Chambers. We verwaarlozen ons eigen leven, misschien omdat we denken dat we onsterfelijk zijn. Beroepsdeformatie.’

‘Maar in het geval van Stephen Staunton...’

‘Tja, ik denk dat het onvermijdelijk was,’ ging Clive Morton verder.

GRANTCHESTER

Ontmoet Sidney Chambers, predikant én detective

Het zijn de jaren vijftig in het lieflijke dorpje Grantchester. De sympathieke predikant Sidney Chambers staat bij nacht en ontij klaar voor iedereen die zijn hulp nodig heeft, ook al gaat hij daarbij soms aan zichzelf voorbij. In zijn vrije tijd helpt hij zijn vriend, inspecteur Geordie Keating, bij het oplossen van moordzaken.

Als predikant heeft Sidney namelijk een belangrijk voordeel ten opzichte van zijn kameraad bij de recherche: toegang tot de huizen en harten van de inwoners van Grantchester.

Mensen hebben de neiging om dingen aan hem op te biechten. En al zit de doorgewinterde inspecteur Keating niet altijd te wachten op de heldere inzichten van dominee Chambers, langzaam maar zeker wordt zijn gezelschap toch onmisbaar.

In dit eerste deel krijgen de heren te maken een vermeende zelfmoord, gestolen juwelen, een gevaarlijke kunstvervalsing en diverse onverklaarbare sterfgevallen...

Sidney Chambers en de schaduw van de dood
is het eerste deel in de serie Grantchester,
bekend van de gelijknamige BBC-serie.

NUR 331

ISBN 978 90 297 3298 7

9 789029 732987

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT